

CARACTERIZAREA LUI TAKE FARFURIDI

Caragiale este cel mai mare creator de tipuri din literatura română. Personajele sale, după cum spunea Garabet Ibrăileanu, „*fac concurență stării civile*”, atât sunt de vii în conștiința publicului.

În comedia O scrisoare pierdută, întâlnim o galerie bogată de tipuri de nume umane: tipul încornoratului – Zaharia Trahanache, tipul junelui prim – Cațavencu, tipul adulterinei – Zoe Trahanache, tipul demagogului – Cațavencu, Farfuridi, Dandanache, tipul servitorului – Pristanda, tipul cetățeanului – Cetățeanul Turmentat. Întreaga piesă este dominată de tipul demagogului, individualizat, astfel încât Cațavencu, Farfuridi și Dandanache nu seamănă unul cu celălalt.

Take Farfuridi, de meserie avocat, este un prost de o teribilă fudulie și se înscrie în categoria demagogului. Fără pic de inteligență, personajul este bine surprins prin acțiune, prin limbaj, prin nume și prin intermediul celorlalte personaje, modalități de caracterizare indirectă, specifică artei teatrale. Ca om politic, Farfuridi își cunoaște interesele. Știe că trădarea în politică e un lucru firesc, de aceea declară: „*trădare să fie, dar s-o știm și noi*”. Nu trădarea îl sperie, ci faptul de a nu beneficia de foloasele ei: „*iubesc trădarea dar urăsc pe trădători*”. Ca apariție, personajul este comic, însă ca reprezentant politic este fioros. Farfuridi reprezintă politicianul incult care nu urmărește decât procopseala proprie. Pe erou îl caracterizează un anume limbaj: ticul verbal „*fix*”: „*la zece fix mă duc în târg*”; „*1821 fix*”; „*zece trecute fix*” arată o gândire plată. Numele său cu aluzie culinară sugerează, cum remarcase Garabet Ibrăileanu, „*inferioritate, vulgaritate, lichelism*”. În aparițiile sale scenice, Take este însoțit de Brînzovenescu, care e un reflector, un ecou în gama minoră a tutorelui său.

Apariția cea mai lungă a lui Farfuridi o aflăm în scena discursului. Întrupt mereu de public, el cere avocățeste: „*Dați-mi voie...*”. Obsedat de ideea istoriei, discursul său îl arată drept „învechit”, „ruginit”, cuvântarea sa nefiind decât un monument de prostie. Debitează tautologii: „*Cînd zicem `64, zicem plebicist, cînd zicem plebigist, zicem `64...*”. Formulează nonsensuri: „*Din două una, dați-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume în punctele...esențiale...*”.

Cum e autorul, așa și publicul. Nimeni nu protestează față de ineptiile sale, pentru că toți sunt niște Farfuridi, interesați de putere, nu de cinste față de alegători sau de corectitudine în exprimarea discursului politic. În continuare, vorbește despre „*o cestiune politică de la care atîrnă nu numai prezentul și viitorul, dar și trecutul țării*”, înșirînd ani în neștire: „*dați-mi voie, - precum la `21, dați-mi voie, la `48, la `34, la `54, la `64 și asemenea la `84 și ețetera...*”.

Anacolutul e acum la el acasă, discursul crește și devine un șir de vorbe goale. Nu mai este important ce spune, ci cum spune; vorbele pretențioase se îmbină cu cele familiare: „*ori prea-prea, ori foarte-foarte*”; „*mă îmțelegi*”; „*să cază*”; „*soțietate*”; „*depană*”; „*ețetera*” etc. Prizonierul unei minți optuze, Farfuridi a fost totuși iubit de Caragiale, ca de altfel toate personajele sale. Dramaturgul e îngăduitor cu el, însă nu-i iartă trăsăturile care-l fac ridicol, de aceea îl pune în situații absurde, menite să ne stârnească râsul.

Destinul lui Farfuridi, în piesă, putea fi fericit, Caragiale voind să-i ofere candidatura, dacă nu-l găsea pe Dandanache „*mai prost decât Farfuridi și mai canalie decât Cațavencu*”, după cum autorul însuși mărturisește.